

NOVA DOBA

Licejska knjižnica Ljubljana

Stane mesečno 7 Din, letno 84 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglaš se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva 1, pritličje, desno. Tel. 65
Upravništvo: Strossmayerjeva 1, pritličje, levo. Tel. 65
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

Demisija vlade Narodnega bloka.

Kralj v Beogradu. — Važne avdijence na dvoru. — Vestí o demisiji vlade še niso uradno potrjene. — Glavno glasilo Radićeve stranke o novi vladi. — Imena radićevskih ministrov in državnih podtajnikov.

Beograd, 15. julija ob 13. Danes dopoldne je bilo v političnem življenju zelo živahno. Kralj je prispel v Beograd ob 10. dopoldne in se je takoj odpeljal na dvor, kjer so se pričele važne politične avdijence. Najprej je bil sprejet v avdijenci zunanji minister dr. Ninčić, za njim vojni minister general Dušan Trifunović in ob 11.15 notranji minister Boža Maksimović. Za 13. uro je določena avdijenca ministrskega predsednika Pašića.

Ob 13. se je v parlamentu raznesla vest, da je vlada Narodnega bloka danes dopoldne podala demisijo. Ta vest ob 13. uri še ni uradno potrjena, a je že popoldne pričakovati uradnega obvestila o demisiji.

Zagreb, 15. julija. Glavno glasilo Radićeve stranke »Dom« objavlja danes sestavo nove vlade, ki jo naziva »radikalsko-seljško vlado« ter »vlado narodnega sporazuma in seljačke demokracije«. »Dom« poroča, da dobi HSS 4 ministrske portfelje: 1. ministrstvo za agrarno reformo (Pavle Radić), 2. ministrstvo za šume in rudnike (dr. Nikić), 3. ministrstvo za trgovino in industrijo (dr. Krajač) in 4. ministrstvo pošte in brzjava (dr. Superina). Obenem dobe radićeveci tri državne podtajnike: 1. v finančnem ministrstvu (dr. Samuel Kocijan), 2. v ministrstvu prosvete (prof. Pasarić) in 3. v ministrstvu za socialno politiko (dr. Basariček).

Radićevci izstopili iz opozicijskega bloka.

Pismo Pavla Radića Ljubi Davidoviću. — Radićeva stranka prekinila vse parlamentarne zveze z opozicijo.

Beograd, 15. julija. Danes, ob 10. dopoldne je Pavle Radić izročil Ljubi Davidoviću pismo, s katerim v imenu svojega kluba odpoveduje članstvo HSS pri opozicijskem bloku. V daljšem uvodu utemeljuje razloge, zakaj je sklenila HSS sporazum z Narodno radikalno stranko. Pismo končuje: »Hrvatski seljački klub je skupno s klubom Narodno radikalne stranke sestavil močno dvetretjinsko večino in s to večino parlamentarno vlado v duhu narodnega sporazuma in seljačke demokracije. S to pogodbo ukinja HSS vse svoje parlamentarne zveze z ostalimi strankami opozicije, ohranjajoč napram njim svoje spoštovanje in svoje prijateljstvo. Z ozirom na to odpokliče vodstvo HSS vse svoje delegate v predsedstvu ožjega in širšega odbora opozicijskega bloka.«

no in s to večino parlamentarno vlado v duhu narodnega sporazuma in seljačke demokracije. S to pogodbo ukinja HSS vse svoje parlamentarne zveze z ostalimi strankami opozicije, ohranjajoč napram njim svoje spoštovanje in svoje prijateljstvo. Z ozirom na to odpokliče vodstvo HSS vse svoje delegate v predsedstvu ožjega in širšega odbora opozicijskega bloka.«

Iz življenja naših zaslužjenih bratov na Koroškem.

(Dalje.)

Še eno dejstvo zadostno karakterizira tip utrakvistične šole. Znano pangermansko društvo »Deutscher Schulverein«, ki mu je glavni in edini cilj germanizacija tujih manjšin, se poslužuje na slovenskem Koroškem v svojih šolah samo tipa utrakvistične šole. To je najboljši dokaz, da te in takšne utrakvistične šole na Koroškem, ki jim ni cilj poučevanje nemškega jezika, temveč germanizacija, iztrebljenje in uničevanje slovenskega jezika, ne samo niso v stanu udovoljiti željam in potrebam slovenske manjšine, marveč so nasprotno eno najjačjih sredstev za germanizacijo in raznarodovanje te manjšine. Dokler bodo obstojale za slovenske manjšine na Koroškem samo takšne utrakvistične šole s poprej opisanim načinom pouka in nemškimi učitelji, lahko mirno trdimo, da je neresnična trditev, da se v Avstriji za naše manjšine uporabljajo določbe mirovne pogodbe. Ravnotako netočna in neiskrena je trditev, da koroški Slovenci te utrakvistične šole predpostavljajo čisto slovenskim šolam. Treba je namreč vedeti, da koroške šolske oblasti v namenu, da prisilijo slovensko dečo k obiskovanju utrakvistične šole, namenoma vsiljujejo Slovincem šole s popolnoma slovenskim poukom, kjer bi

bil pouk nemščine zmanjšan na najmanjšo mero, vedoč, da polagajo Slovenci iz praktičnih razlogov važnost na pouk nemščine poleg slovenščine in da takih šol niti ne morejo niti nočejo sprejeti.

Da bi vsaj nekoliko opravičil stališče avstrijskih šolskih oblasti in pojasnil nezadovoljstvo koroških Slovincov, g. dr. Ramek v svojem govoru trdi, da Slovenci ne zahtevajo, da se jim da neki gotovi način pouka, nego jim gre bolj za osebe, ki bi se naj postavile na učiteljska mesta na slovenskih ali utrakvističnih šolah. Tej zahtevi, pravi g. kancelar, pa se ne more ugoditi, ker so se učitelji-Slovenci, o katerih je govor, za časa plebiscita eksponirali v jugoslovanski agitaciji, mnogi izmed njih pa so po plebiscitu prešli na ozemlje kraljevine SHS.

Čudimo se g. kancelarju, da tako javno dopušča, da more biti kakršnokoli obnašanje za časa plebiscita zapreka za podeljevanje služb in izvrševanje funkcij.

Kar se tiče dejstva, da so nekateri slovenski učitelji prešli po plebiscitu na ozemlje kraljevine SHS, bi bil g. kancelar storil bolje, če bi se tega bolnega mesta niti ne bil dotaknil. Kajti ti učitelji, kakor bomo videli v

prihodnjem poglavju, niso zapustili kraja, v katerem so se rodili in v katerem so vršili svojo službo, iz besa in zadovoljstva, nje je k temu prisilil teror nemških nacionalističnih organizacij in šikane avstrijskih državnih oblasti. Oni so bili, istotako kot slovenski duhovniki, pregnani iz slovenskih krajev Koroške, da bi napravili nemškemu učiteljem in nemškemu duhovnikom mesto za njihovo germanizacijsko akcijo.

Pa tudi ta odhod izvestnega števila slovenskih učiteljev ne more služiti kot razlog in opravičilo, da se na šolah v slovenskih krajih nameščajo nemški ali nemčurski učitelji. Kajti tudi oni učitelji Slovenci, ki so ostali po plebiscitu na Koroškem in so avstrijski državljani, rojeni in pristojni v Koroško, čakajo še danes zamašan na ponovno nameščenje.

Edino enega izmed njih, gosp. Aicholzerja, so sprejeli v januarju t. l. po štiriletnem čakanju ponovno v državno službo, da ga namestijo v Eisentrattnu, popolnoma nemškem kraju na tirolski meji. Toda tudi takšna namestitev Slovencev je v toliki meri razburila celokupno nemško učiteljsko stanovsko organizacijo sklicala poseben protestni shod ter na njem

predložila in publicirala resolucijo, v kateri protestira proti namestitvi g. Aicholzerja in preti, da bo v slučaju, da bi bil g. Aicholzer premeščen iz nemške občine Eisentratten v slovenski del Koroške, v znak protesta stopila cela organizacija v štrajk, da bi tako namestitev a priori preprečila. Nemci v Eisentrattnu so medtem demolirali stanovanje, v katero se je bil g. Aicholzer vselil.

Tako torej izgleda stanje koroških Slovincov v pogledu šol:

1. Slovenski učitelji so bili prvič s terorjem pregnani, v kolikor ap so ostali na Koroškem, jih oblasti nočejo sprejeti v službo. A ko se je zgodilo, da so enega edinega po štiriletnem čakanju sprejeli, izvajajo nemški učitelji pritisk na oblasti in odrejajo, kje in v katerem kraju se sme učitelja Slovencev namestiti in v katerem ne; njemu se preti, njegovo stanovanje pa demolira. A vsi ti so kvalificirani učitelji in korektni državljani, edina njihova krivda je, da so Slovenci.

2. »80 utrakvističnih šol« je v resnici osemdeset nemških šol, ustanovljenih za čim lažje in hitrejšo germanizacijo Slovincov.

3. Ena edina »popolnoma slovenska« šola je spremenjena v karikaturo šole. (Dalje prih.)

Mestno gledališče v Celju v zadnjih dveh sezonah.

(Iz tajniškega poročila, podanega na občnem zboru Dramatičnega društva v Celju dne 9. julija t. l.)

Zadnji občni zbor Dramatičnega društva v Celju se je vršil dne 9. maja 1923, torej že pred več nego dvema letoma. Od zadnjega občnega zbora je imel na zboru izvoljeni odbor 18 rednih odborovih sej in več sestankov. Vložni zapisnik izkazuje 98 števil dopisov.

Po zadnjem občnem zboru se je društvo z velikim elanom lotilo dela in se je spravilo v sezoni 1923/24 na oder 81 predstav (razun 3 gostovanj na drugih odrih), dočim je padlo v sezoni 1924/25 število predstav vsled prezaposlenosti vedno enih in istih moči bodisi v upravi bodisi na odru na 35.

V sezoni 1923/24

so se vršile na celjskem odru sledeče predstave:

Medved: »Za pravdo in srce« (2-krat); »Charleyeva tetka« (4); Schiller-Zupančič: »Maria Stuart« (4); Strindberg: »Pelikan« (2); Scriba: »Kozarec vode« (v Mariboru 1-krat); Blumenthal: »Pri belem konjčku« (4); Petrovič: »Mrak« (2); E. Raupach: »Mlinar in njegova hči« (1); Bernstein: »Tat« (2); »Sedemnajstletni« (1); Wildgans: »Ljubez« (1); Krajgher: »Školjka« (2); Robert Misch: »Princek« (3); G. Wied: »2 X 2 = 5« (2); Horst: »Nebesa na zemlji« (2); Nušič: »Svet« (2); »Ilirci« (2); »Zakleti princ« (3); Karl Morre: »Revček Andrejček« (4); Ibsen: »Gospa z morja« (2); Savoir: »Osma žena« (1); Millhae: »Mamselle Nitouche«, opereta (7); Langer: »Kamela skozi uho šivanke« (1); Ernst: »Vzgojitelj Lanovec« (3); Knoblauch: »Favn« (2); Schiller: »Kovarstvo in ljubezen« (2); J. Jalen: »Dom« (1); H. & E. A. Paulton: »Nioba« (2); »Pri treh mladenkah«, opereta (5). Poleg tega je gostovalo celjsko mestno gledališče dne 25. in 26. maja 1924 z lepim uspehom v ljubljanski operi z operetama »Mamselle Nitouche« in »Pri treh mladenkah«. Na

celjskem odru so se vršile v tej sezoni še sledeče prireditve: 2 operna večera iz Zagreba, recitacijski večer ge. Marije Vere, 2 baletne večera, operni večer Šimenc-Svajgerjava, 2 muzikalna večera celjske Glasbene Matice, otroška igra »Snegulčica« in zaključni gledališki večer.

Pri gori navedenih predstavah so sodelovali: pri 49 predstavah samo domače moči deloma s poklicnimi, deloma z diletantskimi režiserji, pri 12 predstavah domači diletanti z gosti iz Ljubljane oz. Maribora, 20 pa je bilo gostovanj iz Ljubljane, Maribora, Zagreba in Glasbene Matice v Celju.

Sodelujoče članstvo se je nekako z večjo vnemo poprijemalo dela, dokler je imelo gledališče poklicna režiserja gg. R. Železnika in V. Janka. Oderska disciplina je bila boljše, nego pozneje, vaje so se posečale rednejše in se je naravno tudi več igralo.

V tej sezoni se je lahko opazalo, da si je gledališče osvojilo tudi publiko in jo navadilo na redne predstave, tako da ni bilo gledališče nikdar tako slabo obiskano, kakor se je to opetovano zgodilo v pretekli sezoni.

G. Železnik je zapustil celjski oder okrog 20. decembra 1923, gosp. Janko pa koncem sezone 1923/24.

Sezona 1924 25.

Drugo sezono od zadnjega občnega zbora si je društvo zamislilo obstoječo iz gostovanj in diletantskih predstav ter jo je v tem smislu tudi izvedlo. V tej sezoni so se vršile sledeče predstave:

Govekar: »Rokovnjači« pod režijo g. R. Salmiča (3); koncert opernega tenorista Josipa Rijavca; Tolstoj: »Moč teme«, gostovanje ljubljanske drame (1); Nušič: »Narodni poslanec«, gostovanje mariborske drame (1); Pirandello: »Šest oseb išče avtorja«, gostovanje ljubljanske drame (1); Svoboda: »Poslednji mož«, v domači zasedbi (1); H. Bahr: »Otroci«, gostovanje mariborske drame (1); Meško:

»Pri Hrastovih«, pod režijo g. F. Gradišnika in ob prisotnosti avtorja pri premijeri (2); sokolska akademija; Nušić: »Sumljiva oseba«, gostovanje ljubljanske drame (1); Niccodemi: »Zora, dan in noč« (1-krat v Celju in 1-krat v Šoštanju); »Španska muha«, pod režijo g. I. Ferleža (2); Župančić: »Veronika Deseniška« pod režijo g. F. Gradišnika in ob prisotnosti avtorja pri premijeri (4); Dostojevski-Putjata: »Stričkove sanje«, gostovanje ljubljanske drame (1) (zadnji nastop režiserja Borisa Putjate v Celju); Ibsen: »Rosmersholm«, gostovanje ljubljanske drame pod režijo ge. Marije Vere; Golar: »Vdova Rošlinka«, v režiji g. C. Veluščka in s sodelovanjem ljubljanskih gostov ge. P. Juvanove in g. Cesarja ter g. R. Salmiča (2); »Maček v škornjih« v domači zasedbi in režiji ge. dr. Kalanove (2); Masarykov večer; Molière: »Scapinove zvijače«, uprizoritev združnice Ferijalnega saveza v Celju (2); »Svet brez moških« v domači zasedbi in režiji g. Veluščka; Petrovič: »Čvor«, gostovanje zagrebške drame; Verdi: »Traviata«, gostovanje mariborske opere; Niccodemi: »Scampolo« v domači zasedbi in režiji g. Pfeiferja.

Politične vesti.

VPRAŠANJE PRIKLJUČITVE AVSTRIJE K NEMČIJI PRED NARODNO SKUPŠČINO. Na dnevnem redu skupščinske seje dne 13. t. m. je bila interpelacija poslanca Smodeja na zunanjanega ministra glede germanške propagande za priključitev Avstrije k Nemčiji. Zunanji minister dr. Ninčić, ki je v daljšem govoru odgovarjal na to interpelacijo, je m. dr. ugotovil, da bi vsaka priključitev Avstrije k Nemčiji, ki ne bi bila provedena v smislu mirovnih pogodb, predstavljala težko kršitev istih pogodb in bi tudi naša vlada nikakor ne mogla ostati ravnodušna napram taki kršitvi. Agitacije alpinskih Nemcev zunanji minister ne jemlje resno. Ako pa ta agitacija zavzame resnejši značaj, bi to značilno rušitev političnih odnošajev in naša država bi v tem primeru ukrenila vse potrebno, da zaščiti mir in umirjenost svojega prbivalstva. Posl. Pavle Radić je izjavil, da je interpelacija posl. Smodeja nepotrebna in nesmiselna in da ima zaupanje v vlado. Posl. dr. Ante Trumbić je kot zadnji govornik povdaril sledeče: Sen-

žermenska mirovna pogodba je prisodila Koroško Avstriji in ne Nemčiji, vsled česar bi imeli mi pravico, da zopet pokrenemo vprašanje Koroške, ker bi imeli potem proste roke. Za prosti prehod na dnevni red so potem glasovali radikali, samostojni demokrati in radičevci, proti pa vsa opozicija razun zajedničarjev, ki so pred glasovanjem zapustili dvorano. Prihodnja skupščinska seja se skljuje pisanim potom.

ŽIVAHEN POLITIČEN DAN. V torek je imel sejo radikalni poslanski klub. Po celodnevni debati je klub odobril sporazum z radičevci in izrekel zaupnico Nikoli Pašiću. Večina radikalnih govornikov se je izrekla proti prekinjenju odnošajev s samostojnimi demokrati. Istočasno se je vršila seja Hrvatskega seljaškega kluba, v kateri je Pavle Radić nastopil uprav diktatorsko. Pri glasovanju o zaupnici Stjepanu Radiću in njegovi politiki so glasovali zajedničarji proti, nakar je Pavle Radić zahteval, da se ti odstranijo iz kluba. Zajedničarji so nato objavili deklaracijo, v kateri pravijo, da se je sklepal sporazum z radikali brez pooblastila radičevskih poslancev. Zajedničarji izjavljajo, da ostane njihova politika nespremenjena.

Kino.

MESTNI KINO. Sreda 15. julija: »Rdeča luč«. (»Dolina smrti.«) Misteriozna pustolovska drama v 7 dej. V glavni vlogi Marie Prevost. Za mladino dovoljeno. — Četrtek 16., petek 17. in sobota 18. julija: »Ekscentrične žene«. Senzacionalen koloriran film iz Monte Carla v 7 dej. Za mladino prepovedano.

KINO GABERJE. Sreda 15., četrtek 16., petek 17., sobota 18. in nedelja 19. julija: »Grozote svetovne vojne«. Svetovna tragedija v 8 dej. s predigro. (Sarajevski atentat na bivšega avstr. prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Cesarja Franc Jožef in Viljem v filmu.) Film je vzbudil ogromno zanimanje v Ameriki, Franciji in Angliji; v Nemčiji in Avstriji je prepovedan.

Curiška borza

v sredo 15. julija.
Beograd: 9'05

Dnevne vesti.

KRALJ V BEOGRADU. V torek, dne 14. t. m. ob 19. uri se je kralj z dvornim vlakom odpeljal z Lesc v Beograd. Do Zagreba, kamor je prispel vlak ob pol 24. uri, ga je spremljal ljubljanski veliki župan dr. Baltič.

ZA IZDAVANJE OBJAV ZA POLOVIČNO VOŽNJO po državnih železnicah za učitelje in drž. nameščence vseh kategorij, za upokojece in njih rodbine, je ministrstvo sabračaja podaljšalo rok.

NATURALNA STANOVANJA UČITELJSIVA se imajo po odredbi ministrstva prosvete oceniti. V to svrho imajo srezki poglavarji sestaviti sezname in cenilne zapisnike o njih in pa komisije, katerim je pritegniti tudi zastopnike občine.

OLAJŠAVE ZA DIJAKE. Prometno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri imajo dijaki, ki potujejo v skupinah najmanj po 5, četrtinsko vožnjo po železnicah samo na podlagi potrčila, ki ga izda dotično ravnateljstvo, ne pa na podlagi legitimacije šolske uprave, kakor je bilo doslej.

CENE PIVU PADAJO v Beogradu. Povodom rešenja ministrstva sabračaja o znatnem znižanju prevozne tarife za pivo so beograjske pivovarne sklenile s 15. t. m. znižati cene piva. Nova prevozna tarifa znatno zmanjšuje režijske stroške. Ali bodo naše pivovarne sledile temu vzgledu?

NAGLA SMRT. Na cesti blizu Krevlove restavracije nedaleč od železniškega tira v Petrovčah si je v pondeljek okrog 18. ure zlomil tilnik

in je pri priči izdihnil 70-letni Janez Šerdonec iz Male Pirešice. Popevši se na ravnokar premikajoči se nizki voziček svojega nečaka se mu je privzdignila stranska deska, s katere se je prekotatil niti meter globoko na tla in obležal. Tamkaj službo vršča orožnika sta odredila, da se je ponesrečenec prepeljal v mrtvašnico k Sv. Kančijanu.

HOTEL »ESPLANADE« V ZAGREBU je sedaj povsem urejen. Stavba upliva naravnost impozantno in razkošno. V najkrajšem času se prične z nasajevanjem vzornega angleškega vrta med Zrinjcem in hotelom. Zagrebška mestna občina je že dala hotelu tozadevni prostor v zakup.

PRAVLNIK K STANOVANJSKEMU ZAKONU z vsemi potrebnimi pojasnili, formularji, vlogami itd. izide koncem prihodnjega tedna v založbi »Jug« v Ljubljani. Pojasnila, kakor tudi formularje vseh mogočih vlog za stanovanjsko sodišče, je sestavil član stanovanjskega sodišča dr. Alojzij Gradnik. Knjižica bode izvrstno služila vsem privatnikom in oblastim, ki imajo opravka s stanovanjskim sodiščem. Datum, kedaj izide in ceno še objavimo.

IVANA CANKARJA zbrani spi-si so začeli izhajati v zelo okusni in estetično izpeljani izdaji v polplatnu in usnju vezani. Priporočamo knjige v okras in ponos vsakemu Slovencu. Naj ne manjka v nobeni slovenski hiši ta biser slovenske literature. Knjige so na vpogled v knjigarni Goričar & Leskovšek, Celje.

Celjske novice.

Policijska ura za gostilne in kavarne v mestu Celju.

RAZGLAS.

Veliki župan mariborske oblasti v Mariboru je z brzojavnim razpisom z dne 10. julija 1925, U. br. 10.347-12 ex 1925 odredil za mesto Celje policijsko uro za gostilne ob 24. uri (polnoči), za kavarne pa ob 1. uri ponoči.

S tem je spremenjen razglas od 14. maja 1925, U. br. 8481/6 ex 1925

v § 1., točki 3., objavljen v Urad. listu št. 170/47 ex 1925.

To podaljšanje policijske ure zadeva samo gostilne in kavarne v mestu Celju, ne pa tudi gostilne in kavarne v celjski okoliški občini, kjer ostane policijska ura neizpremenjena kakor doslej, to je za gostilne v poletnem času ob 23. uri, v zimskem času ob 22. uri.

To dajem v vednost in ravnaje.
Srezki poglavar v Celju,
dne 11. julija 1925.

Dr. Žužek s. r.

Zanimiva ugotovitev: Dognano je na podlagi znanstvenih izjav in neštetihih praktičnih poizkusov, da zavzema higijenični, t. j. preprečujoči, desinficirajoči in zdravilni učinek zobne vode Odo vedno večji in globlji obseg ne samo na zobe, usta, bezgavke, grlo itd., ampak indirektno tudi na celoten organizem

Zarko Arnšek:

Paberki iz slovenske zemlje.

(Konec.)

Kmalu sem se poslovil in šel dalje. Došel me je možanec pri srednjih letih in sem bil vesel, da me je nagovoril in s tem začel pomenek. Šla sva skupaj do njegovega domovanja, lepe kmetije, ki ji je priključen mlin in žaga. Pogostil me je s krajcem črnega kruha in s studenčnico; kislega mleka niso imeli pri hiši, ker imajo eno samo kravo, vse drugo so prodali za davke.

Pa sem bil vesel, da sem se sešel s tem človekom. Prvo, kar me je dirnilo v njegovem govorjenju, je bila obsodba »Kmetovalca«.

»Kmetovavc je hinavc!« je dejal in je pri tem vztrajal, čeprav sem mu zatrjeval, da je list čisto nepolitičen in piše le o kmetijskih zadevah.

»Pa njegovi ljudje delajo za svoje žep!« je zaključil debato in umolknil sem, ker nisem vedel odgovora. Čut resnicoljubja mi odreka zagovarjati, česar ne poznam, to blatiti pa ravnotako.

Povedal mi je nadalje, da je v tem kraju najbolj razširjen političen list »Slovenec«, da imajo poleg tega najrajši »Domoljuba«; le nekaj jih čita »Jutro«. On sam je naročnik »Domoljuba«, pa ima malokdaj čas čitati. To je bolezen 98% našega kmetskega ljudstva in krivi so je oni, ki se vsiljujejo za njegove voditelje pa jih zavajajo v temo nezavednosti.

O državnem vodstvu je mož govoril bolj rezervirano; omenil je le, da bo moral dati zadnji rep iz hleva, da bo pomiril davkarije. Ali v tem je za svojo osebo in za svoje dohodke iz žage in mlina nekoliko pretiraval, kar je povčini vsepovsod pri naših večjih kmetih.

Presenetilo me je njegovo naravnost grčavo naziranje, da se godi uradnikom in delavcem nepreocenljivo boljše kakor kmetom. Razložil mi je svoj načrt, kako bi on odpomogel kmetski mizeriji. In ta načrt je precej naličil programu socializacije iz Marksovega evangelija, plesni pa po srednjeveških razmerah v kmetstvu.

»Vso zemljo naj vzame država oz. krmariji države in naj plačujejo kmetom, ki bodo na nji delali, tako, kakor plačujejo uradnikom in delavcem. Vsakemu, ki bo delal, brez ozira na spol ali starost, naj plačajo. Pri tem si seveda odračunajo za živila, ki jih bodo ti delavci uporabili za svojo prehrano.«

Morda bo še kdo drugi razmišljal o ti ideji preprostega slovenskega kmeta in bo prišel do prepričanja, da ni slaba, da pa bi bilo v današnjih razmerah njeno uresničenje krivično, ker bi ostala vsa zemlja v rokah finančno in gospodarsko močnejših ljudi, ki bi

zbog svoje velike oblasti ostali vedno državni komisarji in gospodarji svojih kmetov. —

In slednjič mi je možanec še prav bridro potožil, da kmet na starost nima ničesar, dočim dobivajo delavci rentnine in uradniki pokojnine. V tem oziru je potipal samo državne uradnike in člane bolniških blagajn, pozabil je pa toliko drugih uradnikov in delavcev, ki nimajo na starost niti zemlje piti sina, na čegar zapečku se lahko stisnejo in prejedo do zadnje ure.

Nekoliko čudno zveni vse to moje čvekarenje v podlistku, kjer je po vsi pravici prostor za leposlovne zadeve, ali blagovolite, cenj. čitatelji, sprejeti te moje paberke iz slovenske zemlje s prijaznostjo, preštudirajte do pičice slike, ki vam jih podajam, in prišli boste do zaključka, da so za podlistek, ker hranijo v sebi kal naše kmetijske poezije.

Dejanje histerične ženske.

Histeričnih žensk je na tem svetu mnogo in preveč. Ne manjka jih med Slovenci, še dosti več pa jih je pri Nemcih, Italijanih, Francozih. V francoskih listih čitamo o slučaju, ki se je pripetil pred nekaj dnevi na eni izmed obljudenih pariških ulic. Gospod Aleksander Blondeau se je vračal s svoje službe domov. Šel je v smeri proti postaji podzemne železnice v bližini Hales centrales, ko ga na oglu dveh ulic neka ženska mimogrede sunje v levo roko. Blondeau je od bolečine zavpil in je ženščino opozoril, naj se na ulici vede pazljivo. Beseda je dala besedo in Blondeau je kmalu uvidel, da ženski ne bo prišel do konca.

Ker so na vpitje tudi postali pozorni pasanti, ki so se začeli zbirati okoli kričice megere, se je Blondeau zdelo najboljše, da jo odkuri. Toda razjarjena Amaconka se s to zmagovo ni zadovoljila; hitela je za njim, ga medpotoma zmerjala prav po apaško.

IZ DEMOKRATSKE STRANKE. Redni sestanek krajevne organizacije za mesto Celje se vrši danes, v sredo točno ob pol 21. uri v klubovi sobi Celjskega doma. Polnoštevilna udeležba!

IZ POŠTNE SLUŽBE. Za pripravnički v 4. skupini III. kategorije sta postavljeni Anica Špeglič in Berta Terbovc pri pošti v Celju.

SMRTNA KOSA. Po kratkem, težkem trpljenju je umrla v starosti 51 let v torek, dne 14. julija ob dveh popoldne soproga g. Florijana Vrečka v Škofjivasi, gospa Jožefa Vrečka. Pogreb umrle se vrši v četrtek 16. julija ob osmih iz hiše žalosti v Vojnik, kjer se bo v farni cerkvi brala sv. maša zadušnica, nakar se zemeljski ostanki položijo na vojniškem pokopališču k večnemu počitku. Pokojnica je bila znana kot marljiva in dobra gosposinja ter skrbna mati, za kojoj plaka soprog in deset otrok. Naj počiva v miru po trudapolnem življenjskem delu! Spoštovani rodbini naše sožalje! — V torek, dne 14. t. m. ob 11. dop. je umrl v Celju po dolgi bolezni v 58. letu starosti gosp. Metod Žižka, mehanik. Pogreb se vrši v četrtek, dne 16. t. m. ob 16. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostanim naše sožalje!

ODBOR DRAMATIČNEGA DRUŠTVA V CELJU se je na svoji prvi seji dne 14. t. m. konstituiral sledeče: predsednik g. Ivan Prekoršek, podpredsednik g. Fedor Gradišnik, tajnik g. Makso Reš, I. blagajnik g. Adolf Pfeifer, II. blagajnik g. Maksim Hubert, knjižničar g. Stanko Gradišnik, garderobier g. Stanko Perc, gospodar g. Ciril Velušček, odbornik g. Božo Plahuta.

MOŠKA PODRUŽNICA CMD V CELJU je sklenila, da priredi skupno z žensko podružnico ob letošnji petletnici koroškega plebiscita primerno akademijo v Celju.

KAZNJENEC POBEGNIL. Te dni je pobegnil od deča v Žalcu kaznjenec okrožnega sodišča v Celju in znan tat 27-letni Mihael Konček, tovarniški delavec, pristojen v Českoslovaško. Ubežnika se dosedaj še ni posrečilo izslediti.

»CROATIA«, zavarovalna zadruga v Zagrebu, ustanovljena leta 1884. Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, glavno zastopstvo Celje, Slomškov trg št. 4. Zavaruje in daje vse potrebne informacije za požar, vlom, steklo, nezgode, jamstvo, transport, točo in življenje.

V KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL« se vrši vsak večer salonski koncert pod vodstvom kapelnika gosp. Silbersteina.

Sport.

Klub slov. kolesarjev v Celju priredi v nedeljo, dne 19. t. m. cestno dirko na progi Celje—Konjice—Celje (45 km). Start in cilj pri 1 km v Gamberju. Razpisane so krasne nagrade. Prijave sprejema tajnik, zadnji termin v soboto zvečer pri sestanku v hotelu Balkan. Prijave k dirki 5 Din.

končno pa je potegnila iz žepa nož in ga zasadila nesrečnemu Blondeauju v vrat.

Blondeau je sprva mislil, da ga je ženska udarila s pestjo, in je hitel za njo, da jo izroči stražniku. Šele, ko je začutil, da mu curlja kri, je opazil, da je ranjen in z grozo zaznal, da nož tiči še v rani. Neki pasant mu je izdrl nož, ki se je k sreči zadel v vretence in ni rani nobenega občutljivejšega organa. Blondeauja so odpeljali v bolnico, očitveni dramatičnega prizora pa so hiteli za besno ženščino, jo ujeli in izročili najbližjemu stražniku.

Na stražnici je izjavila, da ji je ime Lucija Azimati, da je stara osemindvajset let in da je po poklicu mehničarka. Blondeauju so v bolnici preiskali rano, ki k sreči ni bila nevarna, in mu jo obvezali. Histerična ženska pa bo za svojo agresivnost delala pokoro v zatvoru pri skledi ričeta.

Zaloga čevljev

Št. Strašek, Celje, Kovaška 1

Veljka izbira čevljev vseh vrst.
Čevlje po meri. Popravila
hitro in točno. Cene
nizke.

Gledališče.

Repertoar:

Sobota 18. julija ob 20.: »Ženitev«.
Prireditel »Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju«. — Izven.

KLUB NAPR. SLOV. AKADEMIKOV V CELJU uprizaro v mestnem gledališču v soboto, dne 18. t. m. ob 20. uri Gogoljevo komedijo »Ženitev«. V glavnih vlogah nastopijo ga. Gradišnikova, ga. Založnikova, gosp. Košič, član kr. ljubljanske drame in g. Gorinšek. Režira g. Košič. Predprodaja vstopnic v petek in soboto v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Gospodarstvo.

SEJM ZA PIVOVARNIŠKI JEČMEN. Bratislavska borza organizira v prostorih Mednarodnega donavskega semnja v Bratislavi sejm za pivovarniški ječmen. Semenj se bo vršil od 15. do 30. avgusta t. l. Posetniki semnja bodo imeli iste olajšave, kakor so dovoljene za posetnike donavskega semnja: znižanje železniških tarif, brezplačni vizumi, pomoč pri iskanju stanovanj itd.

SEMENJ V SOLUNU. V Solunu se otvori mednarodni semenj dne 18. oktobra t. l. Točnejši podatki se dobijo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom samo 50-5 »Vilfanov čaj« kar priznavajo vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Ilica 204. A. č s

Prosveta.

NAŠIM MALIM. Spisal Fr. Ks. Meško. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15 Din. V elegantno vezani obliki je izšla priročna knjižica, ki jo ho mladina z veseljem sprejela in posebno rada čitala, ker obsega 25 kratkih, a mičnih delc. Meško je znan našemu mlademu svetu, zato je že pisatelj priporočilo za delce samo. Zbirka obsega sledeča dela: Domovini. — Mladost. — Pomlad. — Otrok pod cvetočo jablano. — Sreča. — Palček in Mirko. — Ne bom ga pil. — Otrok in metuljček. — Luna in žabica. — Otroci in ujeti čmrl itd., še vse polno tem enakih, ki jih otroci kaj radi slišijo in čitajo. Priporočamo knjigo posebno mladinskim knjižnicam in tudi posameznikom, ker je zelo prikladna za darilce mladini.

J. Kosi:

Rmetijstvo in čebelarstvo.

Konec.

V dokaz temu hočem navesti samo en slučaj, ki se je pripetil v provinci Virginia v Severni Ameriki. Tam so izsledili neko vrsto zimskih hrušk, katerih sad ni bil samo zelo okusen, ampak tudi izredno trpežen.

Ker je bil sad teh dreves za izvoz zelo prikladen, se je sklenilo njih razmnoževanje. Posejali so peške, si na ta način vzgojili veliko množino mladih dreves, ter nasadili samo en kompleks z 20.000 drevesci. Ta so se lepo razvijala, a ko so primerno dorastla, niso donasala zaželjenega sadu.

Lastniki so si zelo belili glave, kaj je temu krivo, kajti posamezna drevesa te vrste, ki so se nahajala po vrtovih, so rada rodila Končno pa so prišli Amerikanci tudi na vzrok tega pojava. Nabavili so si čebele, katerih prej niso imeli, in drevje je začelo roditi.

Sadjarstvo je pri nas v lepem razmahu in obeta postati zelo važna panoga kmetijstva. Iz roke v roko s sadjarstvom pa bo moralo iti tudi čebelarstvo, drugače se našim sadjarjem lahko zgodi isto, kakor omenjenim Amerikancem.

Stvar pospeševalcev sadjarstva bi bila, da se kmečko ljudstvo v tem oziru primerno pouči. Nedvomno je čebelarstvo tudi zelo važno v vzgojevalnem oziru. Kdor se resno peča s čebelarstvom, ima priliko opazovati izredno pridnost in redoljubnost te živlice ter občudovati neskončno modrost one sile, ki je vse to tako čudovito uredila. In to je, kar blagodejno upliva in mora uplivati na dušo in srce čebelarja samega.

Kmečki fant, ki se peča s čebelarstvom, ne išče več v pretepu po gostilnah svoje zabave, ampak ostane ob nedeljskih popoldnevih doma pri čebelah in najde pri njih gotovo več razvedrila, kakor njegovi vrstniki v gostilnah pri alkoholu.

Izgovor, da na kmetih ni časa za čebelarstvo, ni povsem utemeljen, kajti nobeno delo se ne opravlja tako lahko ob nedeljah, kakor delo pri čebelah, ki je za vnetega čebelarja bolj zabava kakor delo, in se tudi lahko razdeli na nedeljske dneve, izvzemši ogrebanje rojev, ki se mora izvršiti tedaj, kadar pač čebele rojijo.

Spreten čebelar si lahko pomaga s tem, da si čebelne družine pomnoži potom umetnih rojev, naravno rojenje pa zabrani. Da se čebeloreja prenese tudi na deželo med kmete, bo stvar merodajnih činiteljev.

Sedanjemu gospodu ravnatelju kmetijske šole v Sv. Jurju ob j. ž. se je posrečilo storiti v tem oziru važen korak s tem, da je vpeljal na tem zavodu tedensko enourni pouk o čebelarstvu. Začetek je sicer skromen, a storjen je, in upajmo, da bo rodil dobre sadove.

ZAGREBSKA BORZA.

v sredo, dne 15. julija.

Berlin: 13.505—13.655.

Dunaj: 7.96—8.08.

Milan: 2.0945—2.1245.

London: 275.95—278.95.

New-York: 56.44—57.24.

Pariz: 2.60—2.65.

Praga: 1.6780—1.7020.

Curij: 11.02—11.12.

Odgovorni urednik: Rađo Pečnik.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

KRILA

iz moderno rižastega ali križastega ševjota Din 75-, iz enobarvnega ševjota Din 100-, zelo fino moderno - karo krilo Din 140-, krasna bluza iz kambrika z modernim »pubi« o vratnikom Din 62-, Sport - Panama Din 68- prodaja veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Cenik zastoj. 3
Trgovci engros cene.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena leta 1884.

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani,

Glavno zastopstvo

Celje, Slomškov trg št. 4

pisarna dvorišče-pritličje, M. Rudolf.

Zavaruje in daje vse potrebne informacije za požar, vlom, steklo, nezgode, jamstvo, transport, točo in življenje.

Marija Žižka naznanja v imenu sorodnikov žalostno vest, da je njen soprog, gospod

Metod Žižka
mehanic

danes v torek 14. t. m. ob 11. uri dop. po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 58. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek, dne 16. t. m. ob 16. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se boe brala v petek, dne 17. t. m. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi.

Celje, dne 14. julija 1925.

Telefon šte. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000.—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000.—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

V krojačnici za dame in gospode

IVAN BIZJAK, CELJE

Prešernova ulica, zraven magistrata
so cene fazoni zelo nizke.Postrežba zelo točna in solidna. Na razpolago so tudi vzorci raznega suknja iz prvovrstne tovarne v bogati izbiri in nizki ceni.
1303 Se priporoča! 40

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom ter iz dobre hiše se sprejme za manufakturno trgovino. Ponudbe na upravništvo pod »Učenec«. 1

Žalec in okolica!

Po 1½ letni praksi na kirurški kliniki v Pragi, dvomesečni praksi na ženski kliniki v Gradcu in enoletni praksi na zobni kliniki v Gradcu ordiniram odsej v Žalcu št. 2 za vse bolezni, zlasti za zobna in ustna obolenja.

Dr. Alojzij Krautberger,
3 zdravnik v Žalcu. 3

Malo posestvo

se poceni proda. Vpraša se pri lastniku Josipu Posiloviču, Št. Jurij ob juž. žel., Podgrad šte. 5. 3—1

Trgovina z vinom na drobno in debelo

I. P. Matkovič v Celju

se je preselila

z Glavnega trga 8
na Slomškov trg 8

(nasproti farne cerkve)

4—2

ternudi cenj. občinstvu dobra črna in bela vina od

Din 10.— liter na drobno.

Na debelo znaten popust!

Marljivost, trenost in varnost,
so predpogoji npravnosti!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 8%

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

6—51

Iz malega raste veliko!

Na drobno!

Dri

Na debelo!

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri
'Solncu'

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri
'Solncu'

manufakturno in modno blago

kakor n. pr.: Sukno, hlačevina, tiskovina (Druck), cefir, volna za jumperje, pavola v vseh barvah, prejca, vezenina, blago za prte, dežnike, kravate, moško perilo, svilene robce, vence za neveste, flor nogavice l. t. d.

Platno belo in rujavo,
Kupiš pri nas samo pravo.Zato prepičajte se vsi,
Da pri nas po ceni se dobi.

A. Drofénik, Celje, Glavni trg 9.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in vsem znanim, da je danes, dne 14. julija ob pol 14. uri po kratkem, težkem trpljenju v starosti 51 let umrla naša dobra žena oz. skrbna in ljubeča mati, gospa

Jožefa Vrečko

posestnica v Škofji vasi.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek 16. julija 1925 ob 8. dop. iz Škofje vasi na vojniško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala ob 9. dop. v farni cerkvi v Vojniku.

Počivaj v miru po trudapolnem življenju!

Škofja vas, dne 14. julija 1925.

Florijan Vrečko,
soproj
in otroci.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih skladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.